

DRŽAVNO NATJECANJE IZ GEOGRAFIJE 2012. GODINE
4. RAZRED
PRAKTIČNI RAD

Zaporka

--	--	--	--	--

_____

Broj postignutih bodova _____ / 30

Potpis članova Povjerenstva

1. _____

2. _____

3. _____

Za rješavanje zadataka predviđeno je 60 minuta.

Na crte za odgovore, odgovori se upisuju kemijskom olovkom s plavom tintom koja se ne briše. Za ostale zadatke naveden je pribor kojim se upisuju odgovori. Uporaba obične olovke i crvene ili neke druge boje tinte (osim plave) rezultira diskvalifikacijom učenika.

Pri rješavanju praktičnog rada treba primijeniti jezičnu normu standardnoga hrvatskoga jezika.

Odgovori učenika moraju biti čitljivo napisani pisanim slovima (osim u zadacima u kojima je odgovor jedno slovo).

Za vrijeme rješavanja praktičnog rada ne smije se koristiti ništa osim navedenoga pribora za pisanje i pribora koji je podijelilo razredno povjerenstvo.

U djelomično ispravno riješenim zadacima boduju se ispravni odgovori, ako u njima nije bilo korekcije odgovora. Netočno riješeni zadaci i naknadno ispravljeni odgovori te odgovori koji su pisani tiskanim slovima ili kombinacijom tiskanih i pisanih slova ne vrednuju se.

Prije početka rješavanja praktičnog rada provjeri broj stranica i pribor.

1. Izračunaj brojčane vrijednosti koje nedostaju u tablici i upiši ih u pripadajuća prazna polja (vrijednosti u trećem stupcu zaokruži na cijeli broj, a vrijednosti u drugom, četvrtom, petom i šestom stupcu na jednu decimalu).

Tab. 1. Površina i stanovništvo Srednje Dalmacije 2001. godine.

Prirodna cjelina	Površina (km ²)	Broj stanovnika	Udio u ukupnoj površini (%)	Udio u ukupnom broju stanovnika (%)	Gustoća naseljenosti (stan./ km ²)
1.	2.	3.	4.	5.	6.
Zaleđe	3 507,7		70,8		43,1
Priobalje	532,4	311 925		62,4	
Otoci		35 859	18,4	7,2	39,3
Srednja Dalmacija	4 952,6		100	100	

Izvor: Mišetić, R., 2010: Srednja Dalmacija: prostor diferencijalnog demografskog razvitka (1961.-2001.). Migracijske i etičke teme 26 (3), 297-319.

Prostor za računanje:

2. U tablici 1. analiziraj površinu i broj stanovnika u pojedinim prostornim cjelinama Dalmacije i riješi sljedeća dva zadatka.

1	
---	--

a) Izračunaj i napiši koliki je omjer između najrjeđe i najgušće naseljene prostorne cjeline Srednje Dalmacije (zaokruži na cijeli broj).

Prostor za računanje:

Omjer je _____.

1	
---	--

b) U sljedećem zadatku dva su točna odgovora. Zaokruži slova ispred točnih odgovora.

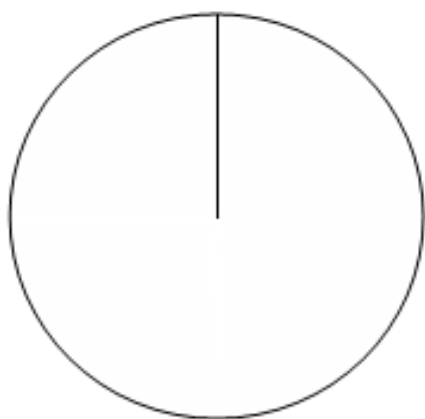
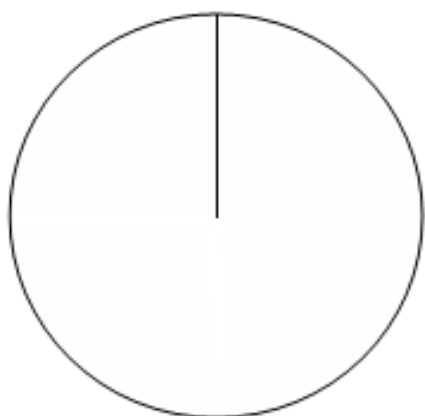
Koji od navedenih procesa su razlozi neravnomjerne naseljenosti između prostornih cjelina Srednje Dalmacije?

- a) procesi industrijalizacije u Priobalju
- b) procesi urbanizacije naselja na Otocima
- c) procesi deruralizacije u Zaleđu
- d) procesi migracije iz Zaleđa prema Otocima
- e) agrarna prenapučenost Priobalja
- f) proces litoralizacije Zaleđa

3. Podatke iz četvrtog i petog stupca tablice 1. za prostorne cjeline Srednje Dalmacije grafički predoči kružnim dijagramima. Prije crtanja u cijelosti pročitaj zadatak.

a) Prvo, desno od kružnih dijagrama izradi tumač koristeći kao predložak priložene pravokutnike. Uz pravokutnike na crte upiši imena prostora prema redoslijedu u tablici odozgo prema dolje i istim redoslijedom oboji pravokutnike žutom, plavom i smeđom bojom.

b) Na predlošcima izradi kružne dijagrame grafitnom olovkom i geometrijskim priborom. Segmente ucrtaj prema podacima u četvrtom i petom stupcu tablice 1, redoslijedom od najveće prema najmanjoj vrijednosti.

---

c) Oboji segmente kružnih dijagrama prema tumaču.

d) Ispod svakog dijagrama upiši naziv (potpis) koji će što sažetije opisati što, gdje i kada kružni dijagram prikazuje.

4. Izračunaj (na jednu decimalu) indeks ukupne promjene broja stanovnika (1961.=100) i vrijednosti upiši u prazna polja u tablici.

Tab. 2. Stanovništvo prostornih cjelina Srednje Dalmacije prema popisima 1961., 1981. i 2001. godine

God.	Broj stanovnika Zaleđe	Indeks ukupne promjene broja stanovnika (1961. = 100) Zaleđe	Broj stanovnika Priobalje	Indeks ukupne promjene broja stanovnika (1961. = 100) Priobalje	Broj stanovnika Otoci	Indeks ukupne promjene broja stanovnika (1961. = 100) Otoci
1961.	183 496	100,0	142 240	100,0	38 744	100,0
1981.	171 416		263 349		32 106	
2001.	151 501		311 925		35 859	

Izvor: Mišetić, R., 2010: Srednja Dalmacija: prostor diferencijalnog demografskog razvitka (1961.-2001.). Migracijske i etičke teme 26 (3), 297-319.

Prostor za računanje:

5. Uz pomoć podataka iz tablice 2. na milimetarskom papiru grafitnom olovkom izradi dijagram sa stupcima. Milimetarski papir pri crtanju mora biti okrenut vodoravno. Ucrtaj os x udaljenu od donjeg ruba milimetarskog okvira 5 cm i os y udaljenu od lijevog ruba milimetarskog okvira 4 cm.

Uputa za crtanje:

- a) Na osi y ucrtaj ravnomjerno oznake tako da 1 cm predočava indeks rasta stanovništva 20
- b) Na osi x za svaku prostornu cjelinu ucrtaj stupce širine 1 cm i odgovarajuće visine, prema podacima u tablici 2, kronološkim slijedom. Razmak između prvog stupca i osi y treba biti 1 cm, a između skupine stupaca 1 cm. Stupci moraju prikazati promjene za svaku prirodnu cjelinu i između njih nema razmaka.
- c) ispod svake skupine stupaca upiši što prikazuju
- d) Uz osi dijagrama upiši nazive koji su potrebni za razumijevanje prikazanih podataka
- e) S desne strane izradi tumač za prikazane podatke stupcima. Koristi predložak za pravokutnike iz 3. zadatka. Pravokutnike oboji redom od gore prema dolje: prvi žutom bojom, drugi narančastom i treći crvenom bojom.
- f) Oboji stupce prema tumaču izrađenom prema uputi.
- g) Ispod dijagrama upiši naziv (potpis) koji treba opisati što, gdje i kada dijagram prikazuje